

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål H

Med afsæt i de tre deputationer i Kulturudvalget den 8. december 2021 fra bl.a. Friluftsnævnet Rold Skov, Dansk Orienteringsforbund, jf. KUU alm. del bilag 22, 31, 32, 44, 49 og 50, bedes [kultur]ministeren redegøre for sin holdning til, at regeringens planer om etablering af naturnationalparker vil have store konsekvenser for det lokale idræts- og friluftsliv, som de facto vil umuliggøre deres aktiviteter i de danske skove?

Spørgsmål I

Vil [kultur]ministeren redegøre for, hvad [kultur]ministerens rolle i processen vedrørende etablering af naturnationalparker har været, og hvordan [kultur]ministeren har sørget for at skabe en inddragende dialog med brugerne af de danske skove, herunder idræts- og friluftsföreninger?

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Kulturudvalget.

Svar

Introduktion – naturkrisen og baggrund for NNP

- Tak til for muligheden for at komme til orde her i Kulturudvalget i dag.
- Miljø- og Fødevareudvalget har jo netop afholdt samråd om nationalparker i onsdags, og jeg kan se, at der er mange gengangere i salen i dag.
- Jeg vil lægge ud på samme måde i dag, som jeg gjorde på samrådet i sidste uge, nemlig med det helt centrale, alvorlige og meget triste faktum:
- Naturen er i krise!
- FNs naturpanel IPBES, som er pendanten til FNs klimapanel IPCC ift. biodiversitet, har i 2018 konkluderet, at biodiversiteten i Europa er i vedvarende stærk tilbagegang.
- I Danmarks seneste afrapportering til EU-Kommissionen i forhold til Habitatdirektivet er over halvdelen af de rapporterede arter og ikke mindre end 95 pct. af de rapporterede naturtyper i ugunstig bevaringsstatus.
- Det er vores fælles natur – og det er vores fælles ansvar at handle på den viden og bremse tilbagegangen.
- Men hvad skal der til for at give bedre vilkår for naturen og biodiversiteten?

- Regeringen og aftalepartierne bag natur- og biodiversitetspakken er enige om, at naturnationalparkerne udgør et vigtigt element i den samlede strategi, der skal bringe Danmarks natur på fode igen.
- Med naturnationalparkerne får vi store, selvforvaltende naturområder, vi bringer vandet tilbage til landskabet, stopper landbrugs- og skovbrugsproduktionen, og så skal vi sørge for, at græsningstrykket fra store græssende dyr er optimalt for at sikre en større diversitet af naturtyper og levesteder.
- Alt sammen tiltag, som en række forskere igennem en fælles ekspertudtalelse afgivet i forbindelse med det danske IPBES-samarbejde har peget på som centrale elementer, der kan bidrage til at vende den negative udvikling for biodiversiteten i Danmark.
- Når vi bringer store planteædende dyr tilbage til naturen, er vi samtidig nødt til at sætte hegn op. Hegnet skal forhindre dyrene i at vandre ud på trafikerede veje – eller at opsøge landmandens marker for at finde føde.

Bekymringer – friluftsliv og børn

- Og det fører mig hen til de bekymringer, jeg bliver præsenteret for i debatten om naturnationalparkerne. Nemlig hvad hegnet og udsætningen af de store dyr får af betydning for den måde, vi bruger områderne i dag.
- Først og fremmest vil jeg understrege, at de kommende naturnationalparker tilhører os alle sammen. Der vil være åbent hele døgnet rundt, alle ugens dage, hele året rundt.
- Den enkelte naturnationalpark skal planlægges og tilpasses ud fra lokale forhold. Jeg vil i den forbindelse slå fast med syvtommersøm, at der ikke er nogen fast skabelon for, hvordan en naturnationalpark skal se ud. Og der er af samme grund ikke truffet beslutning om, hvilke dyr eller hvilket hegn, der kommer til at være i de sidste op mod ti områder.
- Jeg kan godt forstå, at der er bekymringer, for naturnationalparkerne *er* noget nyt, og nogle ting *vil* være anderledes. Selvom værktøjerne er velkendte.
- Derfor er jeg også glad for, at bekymringerne bliver italesat. Omvendt er det vigtigt, at debatten ikke stopper ved kritikken, men at vi fortsætter

med en konstruktiv dialog, så vi kan finde gode løsninger.

- Miljøministeriet, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet har indgået en trepartsaftale for at finde gode løsninger for friluftslivet, og der er afsat 5 mio. kroner til hver naturnationalpark til at sikre og videreudvikle faciliteter.
- Vi har allerede set flere eksempler på lokale løsninger i de fem områder, der allerede er udvalgt som kommende naturnationalparker.
- I Gribskov og Fussingø vil man fx fortsat kunne køre mountainbike på de etablerede spor, ride en tur eller gå med hunden.
- I Tranum har Naturstyrelsen foreslået, at der skal etableres en ridesti hele vejen rundt om naturnationalparken – med etablering af nyt shelter og hestefold, så man også kan overnatte med sin hest i naturen.
- Der kan også være nogle aktiviteter, hvor vi skal finde alternative løsninger uden for området – som det fx er tilfældet med hundeskoven i Fussingø.

- Så er der bekymringen for vores sikkerhed – for de børn og voksne, der skal færdes i områder, hvor der nu bliver udsat store dyr.
- Den bekymring tager jeg meget alvorligt. For selvfølgelig skal vi alle være trygge ved at færdes i naturen. Og det er vigtigt, at børn fortsat kan bruge skoven og naturen, så de kan klatre i træer, bygge huler, sanse og lære.
- Og her har vi en meget vigtig formidlingsopgave foran os – både i forhold til os voksne, men også i forhold til børnene. For vi skal alle sammen lære, hvordan man opfører sig i områder, hvor der går store dyr frit omkring.
- Der er heldigvis masser af gode erfaringer at trække på, fx fra Dyrehaven i Jægersborg eller fra Langeland, hvor der er udsat heste. Naturpleje med græssende dyr har i mange år været et vigtigt værktøj til at skabe en mere mangfoldig natur på statens arealer. På ca. 38.000 ha ud af de 210.000 ha, som Naturstyrelsen forvalter, foregår græsning med forskellige typer af husdyr bag hegn i dag.
- Og så skal vi huske, at der er tale om meget store områder, og om dyr der ikke kommer til at være opsøgende, fordi de i udgangspunktet ikke bliver fodret.

Inddragelse og den videre proces

- Nu er vi så i fuld gang med at udvælge de sidste op mod ti områder, hvilket der – helt naturligt – er stor interesse i.
- Og der er også ganske forståeligt bekymringer omkring, hvad en naturnationalpark i lokalområdet kan betyde for rytteren, for mountainbikeren og alle os andre.
- Derfor er det så vigtigt for os at høre de lokale stemmer, når vi skal i gang med at udarbejde planerne for de kommende naturnationalparker.
- Vi har i processen frem mod udvælgelsen af de næste op til ti naturnationalparker været i gang med inddragelsen i mange måneder.
- Den faglige, virtuelle konference om naturnationalparker tilbage i juni måned var startskuddet. Her havde alle mulighed for at deltage, og alle kunne efterfølgende komme med deres forslag til, hvor de sidste op mod ti naturnationalparker skal ligge henne.
- Vi modtog forslag med ca. 200 forskellige lokaliteter, der siden er kogt ned til 21 mulige placeringer.

- Der blev i efteråret afholdt lokale naturvandring i de 21 mulige områder. Her var alle velkomne, og der var plads til lokal debat og lokale inputs.
- Der har igennem hele forløbet været nedsat to nationale arbejdsgrupper. I interessentarbejdsgruppen deltager Danmarks Cykle Union, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Nationalparker, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danske Gymnastik og Idrætsforeninger, Dansk Orienteringsforbund, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Ride Forbund, Dansk Skovforening, De Unge Biodiversitetsambassadører, Det Grønne Kontaktudvalg, Den Danske Dyrlægeforening, DOSO, Dyrenes Beskyttelse, Friluftsrådet, Landbrug & Fødevarer, Spejderne, Verdens Skove og WWF Verdensnaturfonden. De to arbejdsgrupper er løbende blevet inddraget og vil fortsat blive inddraget i arbejdet med at etablere de kommende naturnationalparker.
- Miljøministeriet har samlet tilbagemeldingerne fra forskere, interessenter, kommuner og fra de lokale naturvandring. Det vil alt sammen indgå i det videre arbejde frem mod den politiske beslutning om, hvor de sidste op mod ti naturnationalparker skal placeres.

- Og vi har valgt at tage os ekstra tid til at få set grundigt på alle de input, der er kommet. Vi er startet her i december, som planlagt, men vi kommer til at fortsætte i det nye år, inden vi i aftalekredsen træffer politisk beslutning.
- I de områder der udpeges vil der - ligesom for de første fem - nedsættes lokale projektgrupper, og der skal udarbejdes projektbeskrivelser og forvaltningsplaner, som både skal vendes i de nationale og lokale projektgrupper, inden de skal til politisk drøftelse og der vil også være en offentlig høring for alle.
- Der ligger stadig et stort arbejde foran os – med masser af dialog og mange drøftelser i lokalområderne. For som jeg nævnte tidligere, så er der endnu ikke lavet konkrete planer for de sidste op til 10 områder.
- Det kommer til at ske i dialog med borgere, interessenter og kommuner, så vi kan skabe lokalt forankrede løsninger.